

प्रजापतिरिदं सर्वं मनसैवावृजत् प्रभुः । तथैव देवानृषयस्तपसा प्रतिपेदिरे ।

तपसश्चानुपूर्व्येण फलमूलाग्निस्तथा । त्रैलोक्यं तपसा सिद्धाः पश्यन्तीह समाहिताः ।

आषधान्यगदादीनि नानाविद्याश्च सर्वशः । तपसैव प्रसिध्यन्ति तपो मूलं हि साधनं ।

यदुरापं दुरास्त्रायं दुराधर्षं दुरन्ध्रं । तत् सर्वं तपसा साध्यं तपो हि दुरतिक्रमं ।

सुरापो ब्रह्महा स्तेयी भ्रूणहा गुरुतल्पगः । तपसैव सुतप्तेन मुच्यते किल्बिषात्ततः ।

मनुष्याः पितरो देवाः पशवो मृगपक्षिणः । यानि चान्यानि भूतानि चराणि स्यावराणि च ।

तपःपरायणा नित्यं सिध्यन्ते तपसा सदा । तथैव तपसा देवा महामाया दिवं गताः ।

आशीर्युक्तानि कर्माणि कुर्वन्ते ये त्वतन्द्रिताः । अहङ्कारसमायुक्तास्ते सकाशे प्रजापतेः ।

ध्यानयोगेन शुद्धेन निर्ममा निरहङ्कृताः । आप्नुवन्ति महात्मानो महान्तं लोकमुत्तमं ।

ध्यानयोगमुपागम्य प्रसन्नमतयः सदा । सुखोपचयमव्यक्तं प्रविशन्त्यात्मवित्तमाः ।

ध्यानयोगादुपागम्य निर्ममा निरहङ्कृताः । अव्यक्तं प्रविशन्तीह महतां लोकमुत्तमं ।

अव्यक्तादेव सम्भूतः स्वप्नसंज्ञा गतः पुनः । तमेरजोभ्यां निर्मुक्तः सत्त्वमास्थाय केवलं ।

विमुक्तः सर्वपापेभ्यः सर्वं सृजति निष्कलं । चेन्न ज्ञ इति तं विद्याद्यस्तं वेद स वेदवित् ।

चित्तं चित्तादुपागम्य मुनिरासीत संयतः । यच्चित्तं तन्मनोवश्यं गुह्यमेतत् सनातनं ।

अव्यक्तादिविशेषान्तमविद्यालक्षणं स्मृतं । निबोधत तथा ह्रीदं गुणैर्लक्षणमित्युत ।

झ्वरस्तु भवेन्मृत्युस्त्य वरं ब्रह्म शाश्वतं । ममेति च भवेन्मृत्युर्न ममेति च शाश्वतं ।

कर्म केचित् प्रशंसन्ति मन्दबुद्धिरता नराः । ये तु दृष्ट्वा महात्मानो न प्रशंसन्ति कर्म ते ।

कर्मणा जायते जन्तुर्मुर्त्तिमान् षोडशात्मकः । पुरुषं यस्यते विद्या तद्वाङ्मममृताग्निना ।

तस्मात् कर्मासु निश्चेद्वा ये केचित् पारदर्शिनः । विद्यामयोऽयं पुरुषो न तु कर्ममयः स्मृतः ।

य एवममृतं नित्यमग्राह्यं शश्वदवरं । वश्यात्मानमसंश्लिष्टं यो वेद न मृतो भवेत् ।

अपूर्वममृतं नित्यं य एनमपराजितं । य एवं विन्देदात्मानमग्राह्यममृताशनं ।

अग्राह्यो मृतो भवति स एभिः कारणैर्ध्रुवः । आचो ज्य सर्वसंस्कारान् संयम्यात्मानमात्मनि ।

स तद्ब्रह्म शुभं वेत्ति यस्माद्भूयो न विद्यते । प्रसादे चैव सत्त्वस्य प्रसादं समवाप्नुयात् ।

लक्षणं हि प्रसादस्य यथा स्यात् स्वप्नदर्शनं । गतिरेषा तु मुक्तानां ये ज्ञानपरिनिष्ठिताः ।

प्रवृत्तयश्च याः सर्वाः पश्यन्ति परिणामजाः । एषा गतिर्विरक्तानामेष धर्मः सनातनः ।

एषां ज्ञानवतां प्राप्तिरेतेवृत्तमनिन्दितं । समेन सर्वभूतेषु निष्पृहेण निराशिषा ।

शक्या गतिरियं गन्तुं सर्वत्र समदर्शिता । एतद्दः सर्वमाख्याते मया विप्रविंसत्तमाः ।

एवमाचरतः क्षिप्रं ततः सिद्धिमवाप्स्यथ ।

॥ गुरुवाच ॥ इत्युक्तान्ते तु मुनयो गुरुणा ब्रह्मणा तथा । कृतवन्तो महात्मानस्ततो लोकमवाप्नुवन् ।

त्वमप्येतन्महाभाग मयोक्तं ब्रह्मणे वचः । सम्यगाचर शुद्धात्मस्ततः सिद्धिमवाप्स्यसि ।